

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. — fil.
Fél évre 4 kor. — fil.
Negyed évre 2 kor. — fil.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
rásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fil. Ajánlköztásoknál eladás vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fil.
Nagyobb s többszöres hirdetményeknél méi-
sékelt díjak egyezség szerint.

VIII. évfolyam.

Szászsebes, 1904. Február 28.

22. szám.

Az „erdőőr” kérdéséhez.

Bizonyosan élénk emlékezetében van még
lapunk tisztelt olvasóinak az a cikkely,
mely azzal foglalkozott, hogy megdöntse
egy uri társaságnak azt az állítását, hogy
erdőőr és erdészeti altiszt tulajdonképen nem
létezik.

Erre a kérdésre nézve az életből merített
saját elfogulatlan tapasztalataimnak óhajtok rövid
pár sorban kifejezést adni, midőn azonban ezt
teszem. már most előre is kérem a tisztelt kar-
társakat, ne törjenek ezért reám mindjárt doron-
gokkal. hanem a helyett vitassuk tárgyilagosan,
nem volt-e némi igazsága annak a társaságnak,
amely azt állította, hogy erdőaltiszt nem
létezik.

Én nem állítom ugyan egy szóval sem,
hogy erdőaltiszt nem létezhetik, sőt abbéli véle-
ményemnek adok kifejezést, hogy általánosság-
ban minden felesketett erdőőr altiszt: az erdő-
kincstártól lefelé a legutolsó gyalogbéresig, a
mennyiben sem erdőszolgai, sem erdőpásztori
eskü tudtommal nem létezik, az erdőőri eskü-
bizonyítvány pedig — fájdalom — tulajdonosának,
legyen az különben bármilyen képzettségű avagy
nem képzett ember, erdőaltizti minőségét egy-
aránt igazolja.

Igaz ugyan, hogy a ministeri rendeletek
(de ez nem törvény) erdőaltisztekről és szolgák-
ról tesznek említést, de ezek az erdészeti személy-
zetnek csak kicsiny, parányi csoportjaira vonat-
koznak, a mi az általánosságban alig tesz
számot. Az erdőbirtokosok pedig munkakép-
telenekké vált cselédeiket, szobainasaikat erdő-
altisztekké, sőt a közigazgatási bizottságok előtt
nem ritkán erdőtisztekké is föleskettetik. Ismerek
bányauradalmat is, a melynél az erdőőri teen-
dőket rokkant bányamunkások teljesítik mint
felesketett erdőaltisztek, a bányauzemnél klérde-
melt nyugdíjuk pótlása fejében.

Hol kezdődik tehát tulajdonképen az erdő-
altizti rang? Mert arról még nem győződtem
meg, hogy ez bizonyos kvalifikációhoz volna
kötve, már pedig addig, míg a törvény egy
kalap alá csapja a különböző képzettségű erde-
szeti személyzet összességét, addig nem számít-
hatunk társadalmi állásra, addig az iskolai ké-
zettség alapján osztályozott művelt világ eiött
csöszök maradunk.

Mi ugyan agyon dicsérjük és magasztaljuk
egymást s elfedvén kezeinkkel szemeinket, hogy
ne lássuk egymás meztelenségét, azt hisszük,
hogy így más sem látja meg azt nálunk. Ne a
holt betűk, a ministeri rendeletek után kap-
kodjunk bizonyítékok keresése végett, hanem
lépjük át a kincstári és az állami erdőhivatalok
küszöbét s nézzünk szét az egész országban:
látunk-e valahol erdőszolgát? Már pedig ott, a
hol harangozó nincs, a kántor szokott harangozni,

de különben nem is megy az újságszámba nálunk sem, hogy az erdőőri szakvizsgázott személyzet szolgálai munkát végez. Igaz, hogy vannak ugyan egyes erdőgazdaságoknál előmunkások, munkavezetők, az ilyeneknek alkalmazása azonban nem mindig és mindenütt menti meg a szakvizsgázott erdőőröket a szolgálai teendők végzésétől, kévehányástól, zsákolástól, ha ezt a kenyéradó uraság véleménye szerint a mezőgazdaság érdekei úgy kívánják.

Azt fogja talán erre valaki mondani, hogy ezek nem altisztek, mert szolgálai munkát végeznek? Vagy talán a szolga és altiszt egy személyben is lehet? Már pedig ha szolga nincs, akkor altiszt sem létezhetik s így nem sorozható a szolga és tisztviselő közé, mint a káplár, szakaszvezető és őrmester a tiszt és közember közé. A kincstári, állami és néhány nagy magán erdőuradalom kivételével pedig országszerte ilyenmű viszonyokkal találkozunk.

Az illető tanító uraknak valószínűleg voltak valamelyes okai, midőn kifejezett véleményük igazát vitatták, mielőtt tehát pálcát törnének felettük s végleg elítélnék kifejezéseikért, vitassuk meg a felvetett kérdést s világítsuk azt meg minden oldalról s keressünk megfelelő bizonyítékokat arra nézve, hogy az erdőaltishti rang a maga valóságában mint ilyen s általánosságban valóban létezik-e.

Ennek a kérdésnek a felvetése alkalmából elérkezettnek látom figyelmeztetni a tisztelt karársakat arra, hogy itt az ideje komolyan foglal-

kozni a dologgal. Itt az ideje, hogy válaszfal emeltessék a különböző képzettségű erdőszeti személyzet elkülönítésére, illetve az erdőőrizeti szolgálatnak a műszakitól és a szolgaitól való elkülönítésére.

Ki legyen tehát az erdőaltiszt?

Szerény véleményem szerint az, ki az erdőőri szakiskolát az »Általános erdőszeti ismeretekből« »jó« sikerű osztályzattal hagyta el s három évi műszaki segédszolgálat után egy magasabb szinten álló erdőszeti szakvizsgát kiállott.

És ki legyen az erdőőr?

Az legyen erdőőr, ki az erdőőri szakvizsgát letette, 24 éves, feddhetlen életű.

Szükségesnek vélem még azt is, hogy az erdőtörvény arra vonatkozólag is intézkedjék, hogy a végzett erdőőri szakiskolások megfelelő alkalmaztatást nyerjenek s hogy már 20 éves korban erdőőri esküre bocsátassanak.

Itt önkénytelenül is felmerül és előtérbe lép az a kérdés, hogy a szakiskolások sérelmei orvoslást nyernének-e abban az esetben, ha az erdőőri szakvizsgákat beszüntetnék. Lássuk ezt a kérdést is közelebbről.

Erdős vidékeken, mint például nálunk, Nógrád vármegyében a birtokosok irni és olvasni tudó gyalogbéreseket tartanak, kikkel letéttetik az erdőőri esküt is, hogy a mezőrendőri és az erdőtörvénynek eleget tenni látszassanak. Az ilyenek természetesen valamennyien elemi iskolákat végzetek és a törekvő cselédeknek legkifogástalanabb elemei s mint ilyenek, 90 száza-

Egy hadihajó felrobbanása.

Most, hogy végig a kietlen szibériai lapályon tűzsemű, prüsszögő vonatok a halál véres aratására hordják az élő, lelkes áldozatokat, nincs izgatóbb témája Európának, mint a napkeleti borzalmas színjáték.

A mai háboru villámgyors alakulásaival és rettenetes pusztításával a legbátrabb szívét is megdobogtatja. Egyetlen puska lövés, ha tömött sorokat ér, 8—10 ember halálát, vagy nyomorékká tételét jelenti, egyetlen robbanó ágyugolyó, vagy torpedó pedig százakat ölhet meg. A cél mindig az: minél ijesztőbb és helyrehozhatatlanabb csorbát ütni az ellenfél hadi erején. A leg-ritkább esetek közé tartoznak azok, mikor a robbanó anyag, vagy a kilőtt golyó magában a támadó sereg-

ben tesz kárt, de abban a tulfeszített izgatottságban, a mivel a harc jár, ilyesmi is megtörténhetik, mint ez a most folyó háboruban olyan kérlelhetetlenül bizonyosodott be az orosz Jeniszei hajón. Ennek a hajónak a pusztulásáról és az azt megelőző port-arturi eseményekről a következőket jelenti Csifuhól egy londoni újság tudósítója: A 8-ról 9-re virradó éjszaka után, a mely oly végzetes volt az orosz hajórajra, mintha álomba merült volna egész Port-Artur. Csak fent, 200—300 méter magasan a tenger fölött, az ütegeknél és a citadelláknál lézengtek sápadt tűzértisztek. Dél felé, hogy egy újabb támadást is visszavertek az erődök (és szerencsésen odalba lőttek egy orosz hadihajót is), egy kis nyugalom költözött a szívekbe. Az L. alaku hadikötőben, a bejárat előtt némán horgonyoztak a páncélosok. A belső kikötőben nagyobb volt az élénkség. A megsérült páncélosokból szivattyúzták a réseken betóduló tengervizet. Maga a város ezalatt teljesen elnéptelenedett. Az éjszakai heves ágyúzás és a szétpattanó bombák kivertek mindenkit

lékuk az erdőőri szakvizsgát is leteszi, de mivel sokan vagyunk szakvizsgázottak, ők is csak gyéren jutnak erdőőri álláshoz, miután azonban igényeik felette szerények, megmaradnak továbbra is gyalogbéresnek. Ilyen körülmények közt ha a szakvizsga intézményét be is szüntetnék, az előbb szerzett jogok épségben tartása elvénél fogva az edőbirtokosok még egy emberöltőn át ezekből fedezhetnék szükségletüket, ezt az időt pedig várakozásban kikoplalni alig lennének képesek. Az erdőőri elem tehát marad a jövőre is az, a mi ma s ennek folytán nem fogjuk elérhetni azt, hogy az általánosságban valóban hiányos képzettségünk mellett különös kiváltságokban részesüljünk a szakiskolát nem végzettekkel szemben. A törvény ilyenmő módosításával a nem szakiskolások érdekei sem szenvednének csorbát.

Egyébként azt hiszem, hogy egyelőre nem az erdőőri szakvizsgán és az erdőőri szolgálati rendszeren, hanem a javadalmazáson kellene változtatni, mert ez különösen a járásiak nagy részénél annyira silány, hogy megmenti ugyan őket az éhenhalástól, de a tisztességes megélhetéshez vajmi kevés. Ezen keseregjünk tehát és nem az altiszti cím elvesztésén, mert az még ugyis bebizonyításra szorul, hogy ez valóban létezik-e?

Kapinya Antal
végzett erdőőri szakiskolás.

az ágyból és a lakosság, ingó vagyonával futva menekült Port-Arturból Dalni felé. A rommá lőtt belső városból nehézkes társzekerek döcögtek észak felé. A következő nap kisebb összetűzésekkel telt el. 11-én kora hajnalban azt jelentették az orosz hadvezetőségnek, hogy a hadihajóktól fedezett japán szállítóhajók 2090 emberrel a fedélzetükön megpróbálják Dalni mellett a parthoz jutást. Ez a Dalni Port-Arturtól 50 kilométerre északra fekszik a Shau-tungi félszigeten. Dalni, a jövő nagyrahivatott városa, az utolsó két esztendő alatt épült. Mintha a földből nőttek volna ki a rubelek hívó szavára, úgy sorakoztak benne egymás mellé a raktárak, elevátorok, molók. Witte volt pénzügyminister álma volt az, hogy itt, a Csendes oceán elcsarnokában egy kelet-ázsiai Szanfranciskó emeltessék. Képzeltetni, milyen konsternációt keltett az orosz hadvezetőségben a csapatszallító japán hajók közeledésének hire. A Jeniszei akna-rakó hajó azonnal parancsot kapott, hogy siessen Dalniba és helyezze a kikötőt védelmi állapotba. Ez a 3000 tonnás jármű nagyobb

A szarvas,- dām- és özvad és ezek okszerű kezelése.

Irta: Vihar Győző. — (Folytatás.)

Mikor az öreg szarvasok összemérik ágas-bogas agancsaikat s megkezdik a pokol lármát, akkor a zárt vadasok szántótábláinak vetetlenül hagyott részei már téli rozsszal bevetendők és október 10-től kezdődőleg ott — hol azt az állomány megengedi, vagy az esetleg talán meg is követeli — a szarvas tehének, a dām- és az öz sufák lövése is már megkezdhető, egyuttal azonban már az augusztusi vetéstáblák is fölszabadítandók, a tölgy-, a bik- makk és a vadgesztenye pedig szorgalmasan gyűjtendő s a már meglévő készlet átlapátolandó.

A mi a lelövést illeti, elől a vadaknak — ivar és kor szerint — egy általánosan követhető arányszámát tüntettem föl s én ennek az arányszámnak a betartását merem ajánlani.

Ha tudjuk az évi szaporulatot, — mit pedig okvetlenül kell tudnunk — s ha kellően tájékozva vagyunk az év közben előfordult változásról, a miről jegyzékünk mindenkor felvilágosítást ad, akkor tudjuk azt is, hogy hány kapitális, hány gyengébb bika, lapátos, nyársas, villás, tehén, suta és egyéb növendék vad hozható terítékre. Erről is pontos jegyzéket kell vezetni s ha állományunkat biztosítani, azt mennyiség és minőség tekintetében fentartani s illetve fejleszteni is akarjuk, akkor üzemtervet kell készítenünk, mely azután szigoruan be is tartandó.

A vadaknak a két és a négy lábu tollas és szőrmés, valamint a tollatlan és szőrme nélkül való ellenségei ellen való védelmezéséről ezen a helyen nem

orosz hadihajók kíséretében 11-én napkelte előtt teljes gőzerővel futott be Dalni-ba s nyomban megkezdte a tengeralatti robbantó-aknáknak elhelyezését, illetve a régebbi aknák kicserélését. Ez a művelet akképen megy végbe, hogy a megvédendő öböl fenekére megfelelő helyeken nitroglicerines szelencéket süllyesztenek alá, melyekből villámos áramvezető kábelek vezetnek föl az aknahajó fedélzetére. Mikor az elsüllyesztett szelence elérte a tengerfeneket, a róla fölnyuló rézhuzalok végeit gőzbárák viszik ki a part egy bizonyos helyére, a hol villámos telepet és egy billentyűt iktatnak a vezetékbe, mely egy ujjnyomásra fölrobbantja a tenger fenekére süllyesztett szelencéket és a robbantást Dalni-nál úgy végzik az oroszok, hogy az öböl fenekére lesüllyesztett dinamitos kesszonok drótjai az öbölpart egy titkos, sziklába vájt, földalatti vermében egyesülnek külön-külön billentyű-gombokban. Hogy ez a hely hol van, azt csupán a vezérkar tisztjei és néhány mekanikus tudják. Maga a sziklaverem volta-kepp egy nagy sötét kamara, melynek egy tükrökkel

kívánok különösen megemlékezni; ennek egy külön cikksorozatát szenteltem, de mint ebbe a kertbe tartozó követelményt főlemlitem: hogy nagy és magas hóállással szükséges annak az etetők környékéről, de az etetőkhez és a nyalatókhoz vezető szokott váltókról is a havat ellapátoltatni, hogy a vad ezeket a helyeket annál bizonyosabban s nagyobb biztossággal is felkereshesse.

Mind a három rendű vad sorában különféle betegségek is szoktak pusztítani, de a mennyiben ezek nem a hiányos és a helytelen táplálkozásból származnak, nem áll modunkban azok ellen vadjainkat megvédelmezni. Éppen így nem védelmezhetjük meg őket még a »bögölyök« kinzó támadásai ellen sem, holott nyáron át tömegesebb föllépés esetén még ezek is nagyon számottevő ellenséget képeznek, mert nem csak az ellenük védekezni képtelen szegény vadak csuháját szurkálják át száz és ezer helyen, de még orrüregeikbe is befészkelik magukat, mindenütt ott hagyván petéiket, melyek ugyanott ki is kelnek s ha a vadak nem képesek azokat kellő időben kipusztítani, akkor ennek az invázióknak áldozatául is esnek.

Végül még megjegyezni kívánom, hogy a fennálló bírósági gyakorlat alapján szarvasok által okozott károk esetén kártérítési igénynek egyáltalában helye van, mert a törvény is tesz erről említést.

* * *

A közlöttek előrebocsátása után áttérek egy más, de az előzményekkel szoros összefüggésben levő tárgyra, melynek ezen a heljen telyesen érintetlenül való hagyása cikksorozatomat fogyatékosná tehetné, ez pedig a nyom és a csapa-isme, végül pedig, hogy a tárgy keretébe tartozó kérdések egész láncolata főbb vonásaiban érintve s ismertette legyen, megemlékezni kívánok még: a sebjelzésekről, a kizsigerezésről és a vadak szállításáról is.

Mindezeket a dolgokat azonban tüzetesebben

tárgyalni nagyon bajos föladat lenne, mert egy részről ugyyszólván egy kimeríthetlen, végtelen tárgyba fogna az ember s gyakorlat híján mégis minden érdeklődő ismerete csak fogyatékos maradna, de másrészről csakis a hosszabb megfigyelés és gyakorlat teheti az embert ezekben a tekintetekben mesterré és gyakorlat útján megtudni azt, a mit kell s a mit valaki akar, nem is olyan mesterség, mint a holt betűk tömkelegéből.

Ezért tehát tárgyam ismertetésénél szorítkozom az irányító, az alapvető tényekre, melyek a tudni-vágyónak a gyakorlati élet sikereihez a szükséges támogatást megadják.

A nyom- és csapaismét nem hagyhatom érintetlenül, mert ismertetvén a szakvadász teendőit és föadatait, ezeknek az — emez ismeretek híján — a legtöbb esetben bizon csak nagyon hézagosan fogna megfelelni, mert soha sem fogná alaposan megbecsülhetni vadállományát, soha sem fogná a megkívánt biztossággal megállapíthatni vadjainak rendes járását s azoknak mindenkori szokott tartózkodási helyeit, biztosra soha nem vadászhatna, rendezett vadászatai legtöbb esetben kifogásolhatók lennének, a vadvédelem is hiányos lenne, mert a kártevő szörnyetegek éppen ott huzzák meg magukat legtöbbnyire, a hol a vad van s mi a fő: törzsállománya ugy menyiség, mint minőség tekintetében az esélyek hullámozásának lenne kiszolgáltatva.

Mindezeket az óriási hátrányokat szomorú következményeikkel együtt elhárítandó: a hivatásos, a szakvadásztól megkövetelhető a nyom és csapa ismében való kellő gyakorlati jártasság.

De a hivatásos, a szakvadásznak a tovább említett ismeretek is csak előnyére és nagyobb használatosságára válnak s ugyanezeknek az ismereteknek kárát más vad- és vadászat kedvelők sem vallhatják soha sem.

és lencsékkel fegyverezett nyílása a dalmi-i öbölre néz. Az optikai műszereken át az öböl fölfordított képe egy nagy fehér faernyőre vetitődik, a mely ernyőn az öböl minden pontjának, tehát a dinamitos szelencék helyeinek is egy-egy pont felel meg. Ha már most az ellenfél hajója az öböl vizére merészkedik, annak tovauszó képe a sötétkamara ernyőjén is megjelen, akárcsak a fényképész kamarájának tejüvegjén. A sziklaszobában rejtelkedő mechanikus kezébe van leteve most a támadó hajó sorsa, a rajta levők élete, vagy halála . . . A hajó képe lassan vonul tova az ernyőn, az aláaknázott pontok irányában . . . most egy gomb fölé ér! A tavaszi ég kéken mosolyogva tükröződik az öböl vizében, rá bizalommal, a közelgő győzelemtől piruló arccal mosolyognak vissza a barna katonárcok, de egyetlen nyomás az illető villamos billentyűn és ime a sik vitzükör halálos örvényt és vizoszlopot szül az alatt fölrobbanó akna erejétől. Egy perc múlva a büszke hajó eltűnt, csak egy pár csonka holttest uszik itt-ott a tengeren . . .

Ezt a sorsot szánták az oroszok a vakmerő japán flottának, de az iszonyu végzet először is ő rajtuk próbálta ki az akna erejét. A Jeniszei ugyanis kiadta a mechanikusoknak a parancsot, hogy a régebbi aknákat sorban robbantsák föl, hogy azokat ujjakkal lehessen kicserélni. Így is volt. Egy darabig pontosan folytak a munkálatok, de ekkor egy hibás ujjnyomás — és a Jeniszei alatt megnyílt a pokol rettenetes torka . . . A fenékről toronymagas vizoszlop szökött a magasba, ketté ropantva a hajó acéltestét — és száz lélek egy pillanat alatt elröpült abba a mási hazába, a hol nincs dinamit és ekrazit, nem parancsol az atyuska és nem vívnek egymással véres tusákat az emberek.

Ezek után reá térek a nyom és a csapa ismére.

Nyom alatt értünk minden elképzelhető tünetet. nyomot; így a többek közt a hangot és a csapát is, miből a vad jelenlétére vagy annak jelenvoltára lehet következtetni, csapa alatt pedig a vad lábszár végein levő csülköknek a talajban visszahagyott lenyomatát, mely ha csak egy vadnak egyszeri járásától ered, akkor »csapa«, ha pedig több vadtól, vagy bár csak egy vadtól is, de annak többszöri járásától ered, akkor »csapás«-nak neveztetik.

A láb visszahagyott nyomai lehetnek régiek vagy újak s visszamaradhattak azok egészséges vagy beteg egyedek. bandukoló, siető vagy ugró lépései után, melyek azután a talaj és az időjárási viszonyok befolyása alatt felismerhetőbbek, avagy kevésbé felismerhetők.

Mindenféle láb lenyomat leghüebb tükre a porhó és éppen ezért egyetlenegy hivatásos vadásznak sem szabad a porhavas időjárás kedvező alkalmát elszalasztania; neki idejét ilyenkor vadjainak nyomozásával kell eltöltenie; az ilyen időjárás nem csak a legjobb iskola, de a legjobb tájékoztató is mindenekben, mit a vadásznak okvetlenül tudnia kell.

A szarvas-, a dóm és az őzvad csülök lenyomataihoz nagyon hasonlítanak: a növendék marha, a kecske, a juh, de még legjobban a sertés lábnyomatai.

(Folytatása következik.)

Hasznos tudnivalók.

Gyakorlati baromfi tenyésztés czimen új könyvet irt Parthay Géza az országos Báromfitenyésztési Egyesület igazgatója. A könyv részletesen foglalkozik a haszontyuk, pulyka-, gyöngytyuk-, kacsa- és ludtenyésztéssel. Részletesen ismerteti mind azon fajtákat irás és képben, melyek a tenyésztésben a legnagyobb hasznot adják. Parthay több ideig volt külföldi tanulmány úton, ezen könyvében összegezte külföldi tapasztalatait így a „Gyakorlati Baromfitenyésztés” nemcsak a legjobb baromfitenyésztési munka, hanem nélkülözhetetlen segédeszköze, nemcsak a szakttnyésztőnek, hanem minden baromfi tartó gazdasszonynak is, mert ebből megtanulhatja, hogy és mikép lehet a baromfiakat sikeresen és haszonnal tenyészteni. A művet 73 csinos kép teszi érdekessé; ára 3 korona. Megrendelhető ezen összegek előleges beküldése mellett a Szárnyasaink kiadóhivatalában Budapesten Rottenbiller-utca 30. szám.

Egy új, magyar kertészeti kézikönyv! „Mühle tanácsadója a kertmívelésben” az ép most megjelent legújabb magyar kertészeti kézikönyv, az addig megjelent magyar kertészeti kézikönyveknek tán a legjobbika. Mindent, mit a kertgazdának és a

kertésznek egyaránt és mindenekelőtt tudnia kellene, mindezt tartalmazza oly röviden s oly könnyen megérthetően, hogy ritkán lett még kertészeti kézikönyv ily módon írva, melyből minden laikus sokat és könnyedén tanulhat. Ezen könyv 162 oldal tartalommal $\frac{1}{8}$ alakban s igen csinos kivitelben jelent meg; de elárusítva nem lesz, csakis Mühle Vimos temesvári czég vevőinek minden egyes megrendeléséhez lesz ingyen mellékelve.

KÜLÖNFÉLÉK.

A madagaszkári őszállat. A mi vénülő földgolyónk külső arculata jó pár ezer évvel ezelőtt nem azokat az öblöket, szigeteket és tengerszorosokat mutatta, mint a melyeket a mai kontinensek partvonalai rárajzolnak. Réges-régen tenger volt ott az ur. a hol ma öt világrész áll és viszont szárazföld tárta ki hegyvölgyes kebelét a termékenységnak ott, a hol most az Óceán habjai csókolgatják a vérszínű klárist. Azt hihetnők, hogy az elmerült kontinensek meséje csak — mese, de ime, a hol hiányzott a közvetlen bizonyíték, ott az állat- és növénytan sietett a geológusok segítségére. Az állat- és növénytan vezet rá bennünket kétségtelen bizonyossággal arra például, hogy Ausztrália, Celebeszszel, Uj-Guinéával és Lombok-szigetével egy óriási déli kontinenst alkotott valaha, a melynek semmi köze se volt Kelet-Azsia újabb szülött földsegeivel, például Bornesval, a Fülöpszigetekkel, Szumátrával, és a Malakka-félszigettel. Ehhez hasonló földrajzi érdekességgel állanak szemben a tudósok Madagaszkár szigeténél is, a melyről Reclus egy föltűnést keltő könyvében merészen azt állította, hogy az koránt sem Afrika keleti partjának egy őskorbeli Ararát-hegye, maradványa egy özönvíz alá került hatalmas földrésznek. A francia protektorátus alatt levő hatalmas sziget, mely közel kétszer akkora, mint Magyarország egy egészen sajátos külön világot tüntet föl állatban és növényzetben. Egy, a föld ködös multjában exisztált, de már likvidált világot, melynek, úgy látszik, ez a darab föld az utolsó mentsvára a a falánk Óceán közepén. Hogy ez a régi kontinens csakugyan létezett, arra most újabb, érdekes bizonyítékot kaptunk egy új, macska-féle állat fölfedezésével, a mely eddig ismeretlenül élt déli Madagaszkár járatlan őserdőiben. Ez az őszállat, mely sehol másutt, még a szomszédos Afrikában sem ismeretes, és a mely a tudományban a fossza nevet kapta, Koponyája és fogazata a mai macska-félék ősenek bizonyítja. Lomha teste, rövid lábai, erős szálú bajusza van, duzzadt pofazacsója, mely első látásra fölfedi ragadozó voltát. Gömölyű kis feje, nagy füle és szeme van, teste szőrös farkban végződik. Csupasz talpait öt visszahúzóható köröm fegyverezí. Koponyáját rövid, kissé fölborzolt szőr földi, hasát világosbarna, többi részeit pedig csikozott sötét-bara prém. Az állat maga 80, farka 65 centiméter hosszú. Madagaszkárnak ez a barlanglakó morózus remetéje fékezhetetlen vadságával tűnik ki. Telfoir, madagaszkári természettudós, a ki élete veszedelme árán nyomult a belföld mocsarai és vad hegyei közé, néhányat foglyul ejtett ez állatok közül. Ő azt állítja, hogy a fosszához hasonló vérengző állatot még nem látott. Ez a hunyorgató szemű, ártalmatlan álarcájú állat pusztító vágyban tultesz a tigrisen. A lomha kinézésű állat mozgékonyasága rendkívüli. Csupa erő, csupa izom. A szabadban lefolyó társas élete ma még

titok, de azt már tudják róla, hogy zsákmányát kisebb állatok, kigyók és madarak adják. Nagy ritkán bemerészkedik a fossza a bennszülöttek faluiba is, hogy látogatást tegyen a baromfiak közt. Oltalom az efféle vizitek ellenében alig van, mert kerítés nem lehet elég magas, sövény elég sűrű, hogy fossza uram vágyainak határt szabjon. Ha az ember váraflanul meglepi és sarokba szorítja ezt az érdekes állatot, akkor vakmerően szembeszáll és hegyes karmaival veszedelmes sebeket vág. A meglepetések esetei azonban a legritkábbak, mert a fossza rendkívül óvatosan és megszokott vadászterületén túl csak az éj leple alatt merészkedik.

A háború költsége. Tudvalévő dolog, hogy a háborúhoz három dolog szükséges; pénz, pénz és pénz. És pedig — háromszor is sok pénz. Ebben a rovatban közöltünk néhány adatot arról, mennyibe kerül egy tengeri csata. Egy párisi lapban most Jules Roche közöl érdekes számítást arról, mennyibe kerül a Japán-oroszországgal folyó háború az oroszoknak. A porosz-német háború idején egy-egy francia katona napi költsége tíz frank volt, az orosz-török háborúban egy-egy orosz katona ugyanennyibe került a cárnak. Ma már ennyi pénz egy katona ellátására, felszerelésére szállítására háborúban nem elég. A költség legalább is a másfélszeresére emelkedett. A hadiköltség annál nagyobb, mennél nagyobb a különbség egy hadsereg békelétszáma és hadiállománya között. Oroszországban ez a különbség igen nagy. A cárnak a most folyó háborúban legalább is 300.000 emberre van szüksége Mandzsuriában. Ennek a seregnek napi költsége legalább is ötödfélmillió korona: a mi nem is sok, mert Franciaországnak például 1871 január havában a háború naponként tíz millió koronájába került. Nagyon megeshetik, hogy Oroszországnak is lesz ekkora a napi számlája és ez a drága multság a franciákat ugyan csak közről érdekli, mert a *Matin* kimutatása szerint tizenegy milliárd frank francia pénz van Oroszországban elhelyezve, már pedig a drága háború éppenséggel nem javítja meg a muszka adós fizetőképességét. A francia tőkések kára az orosz papírok értékének csökkenésével már is kitesz egy félmilliárd frankot. A háborúban már idáig elpusztult három nagy hadihajóval Oroszországnak nyolcvan millió koronája veszett el. Nagyon érthető, ha a cárok nincs valami virágos kedve.

A sivatag áldozatai. Arizonából, a honnan rendesen vidám histórikat hoz a hír, most ugyancsak szomorú dolgot jelentenek. Deadmans várostól vagy száz kilométernyire a Nevada sivatagban egy vasutervező társaság mérnökei harminc ember holttestére akadtak. Ezek a szerencsétlenek vasuti munkások voltak, a kik Kaliforniába indultak, de — a halálba érkeztek. Elindulásuk előtt figyelmeztették őket vállalkozásuk veszedelmes voltára, mert a sivatag, a melyen át kellett kelniök teljesen vad és víztelen: de az elszánt emberek mégis nekivágtak az utnak. Az életükkel adták meg a bátorságuk árát. A szomszúság irtózatosan gyötörte őket, mert ittak egy forrás vizéből a melyről tudták, mert megmondták már nekik, hogy — mérges. A ki ebből a gyilkos vízből iszik, megtévelylik és rettenetes szenvedés után meghal. A boldogtalanok mégis ittak belőle: valamennyinek a holttestét ott találták meg az átkozott forrás körül. Borzalom fogja el az embert, ha arra gondol, mit művelhetett ez a harminc elesigázott, kétségbeesett, megháborodott elméjű ember az utolsó órákban ott a halott, vad sivatag közepén, míg a lélek el nem szállt szegény, meggyötört testükből.

Két himnusz. Legsűrűbben most minden nemzeti dal között két himnuszt énekelnek: az oroszot meg a japánt. Érdekes hogy az egyik majdnem a legfiatalabb, a másik talán a legrégebb ilyen dal a világon. Az orosz himnusz még egészen friss keletű, modern kompozíció, nagyon szép, de nemrégiben egy kis erkölcsi baleset érte: egy orosz zenetudós kisütötte róla, hogy — plágium. A japán himnusz: a *Kimigaye* nagyon egyszerű, a milyen hosszú a multja, olyan rövid ő maga. Ennyi az egész:

Ki mi ga-yo
Wa chi yo ni
Ya ki yo ni
Sa za-re i-shi no
I wa oto marite
Ko ke no neu sue ma de.

A mi prózai fordításban ezt jelenti: Tartson a mi uralkodónk kormányzása ezer észteideig és még ezer észteideig azon túl, hogy minden föld sziklává lett és vastag moba borítja a világot. — Ezt a dalt évszázadok óta éneklék Japánországban, de hivatalos himnusz csak akkor lett, mikor az ország modern berendezkedése megtörtént.

Az ötszázadik golyó. Ezt az ötszázadik golyót lenne jó valahogy viaszból csinálni, mert ez az ötszázadik golyó az, a mely a csatában öl. Statisztikát csináltak róla, hogy micsoda arány van a háborúban kilőtt golyók és az elesettek száma között. Az eredmény az, hogy ötszáz golyóra esik egy halott. Érdekes, hogy az öldöklő szerszámok tökéletesedésével az arány mind kedvezőbbre válik, vagyis mindig több golyóra esik egy halott. Ennek az első pillanatra meglepő dolognak a magyarázata az, hogy a tökéletesebb puskákkal nagyobb távolságról lövöldöznek egymásra a katonák a célzási idő pedig sokkal rövidebb, mint volí ezelőtt. Az új golyó is emberségesebb, a seb, a mit üt, inkább gyógyítható, a sebesültek közül most aránytalanul több épül föl, mint régente. Érdekes a nagy háborúk és nagy csaták áldozatairól szóló következő statisztika. A krími háborúban a francia seregnek elesett 31 százaléka, az angol seregnek 22½ százaléka. A porosz-francia háborúban a francia sereg vesztesége emberéletben 20 százalék volt. A dél-afrikai háborúban 448.435 angol katona közül meghalt 22.047, tehát körülbelül 5 százalék, a 75.000 bur katonából 4400, tehát 6½ százalék. Ez a statisztika csak a halottakról szól és nem a sebesültekről. A nagyobb veszteséget emberéletben mindig a legyőzött fél szenved, a mi természetes is, mert a menekülő katona már nem igen löv vissza! a futó sereget halomra lövi üldöző ellene. Szedánál a 123.000 főnyi francia sereg vesztesége hallottakban és sebesültekben harmincegy százalék volt, a 190.000 főnyi németé csak hat százalék. A lipcsei csatában Napoleon hadseregének harmihat százaléka esett el, a szövetségesek seregeinek, a mely másfélszer akkora volt: tizenhat százaléka. A legrettenetesebb csata a gittisburg-i volt, az észak-amerikai polgárháborúban, a melyben a harcoló felek negyven százaléka tehát majdan fele vérzett el.

H I R E K.

Feleséggyilkon orvos Bukarestből jelentik: Körülbelül egy évvel ezelőtt dr. Jacobsohn orvos nőül vett Plojesztiben egy bukaresti fiatal leányt és házassága után két hónappal két bukarest biztosítóintézetnél 50.000 frankra biztosította a felesége életét. Nem-

sokára ezután a fiatal asszony betegeskedni kezdett és házassága nyolcadik hónapjában meghalt. Már kezdettől fogva feltűnő volt, hogy Jacobsohn, aki szorult anyagi viszonyok közt élt és neje 20.000 franknyi hozományán adósságai rendezésére fordította, annyira sietett a felesége életének biztosításával és évi 3000 franknyi biztosítási díj fizetésére kötelezte magát, ami az ő anyagi viszonyai mellett szinte elképzelhetetlen volt. Az is gyanús volt, hogy Jakobsohn nem hívott maga mellé más orvost is a felesége gyógykezelésére és minden lehető elkövetett, hogy az asszonyt minden előzetes orvosi vizsgálat nélkül eltemettethesse. Az elhunyt fiatal asszony családja közölte a gyanú-okokat a bírósággal s a megindított vizsgálat, valamint az exhumálás eredménye annyira megerősítette a gyanú alaposágát, hogy Jacobsohnt tegnapelőtt letartóztatták és több óráig tartott kihallgatás után vizsgálat fogásba helyezték.

Királyválasztás Kussicson. Hogy milyen fölfordulást okoz az exlexes adómentesség és az ujoncozás elmaradása a köznép széles rétegeiben és különösen az egykori katonai határőrvidék szerb lakossága körében, melynek fantáziáját ezenfelül a balkáni rokon-néptörzsek mozgolódása is izgatja, — arra nézve temesvári levelezőnk ma érdekes új adattal szolgál. Tegnap Kussics községben a szerb szociálisták nagy népgyűlést tartottak, melyen a nép kívánalmait határnyomozó javaslat alakjában proklamálták. Az első pont úgy szól, hogy ezentúl minden három évben a nép maga választja a királyt községenként való leszavazás útján. És most a végvidéken szentül meg van győződve a köznép arról, hogy még az idei őszön meglesz az első királyválasztás.

Vitrióllal leöntött család. Teschner Bernát honti kereskedő házában állandó volt a családi viszály, a melyet a rokonság is szitott. Teschner elhatározta, hogy bosszút áll a családi békesség megrontóin. Egy üveg vitrióllal átment apósához, Kohn Sámuelhez, s úgy őt, min feleségét leöntötte. Onnan átsietett sógoraihoz és Kohn Károlyt, azután Schmidt Lipótot és ennek feleségét öntötte végig az égető méreggel. Ekkor már annyira őrjöngött, hogy a mikor hazaért, rátámadt feleségére s két kis gyermekére, a kiket szintén leöntött a vitrióllal. A nyolc áldozat közül különösen gyermekei és felesége sérültek meg súlyosan, kik valószínűleg szemük világát veszítik. Teschner Bernát maga is iszonyu égési sebeket szenvedett s bevitték az ipolysági kórházba.

Veszedelmes út. Paksról írják: Minap a pest-megyei oldalról Paksra, rgy csolnak igyekezett át, mely tul volt terhelve rőzsével, még nyolc ember, férfi és asszony is volt a csolnakban. A csolnak már közel járt a paksi parthoz, mikor veszedelmes forgóba került, mire süllyedni kezdett. Az emberek látva a veszedelmet, a vízbe ugráltak, de a forgó miatt nem tudtak kiuszni. A parton állók közül többen csolnakba ültek és sikerült is valamennyiöket megmenteni. A mentésnél kitűnt Galambos István.

A hordóban utazó medve. Moszkvából írják: A mult hét egyik éjszakáján a vysni volotsoki állomáson ismeretlen egyén egy nagy hordót adott fel, amely Moszkvába volt címezve. Utközben riadva vette észre a kalauz hogy a csomagok között mozog valami. Azt hitte, hogy tolvaj bujt a vasuti kocsiba, hogy megdézsmálja a küldeményeket. Azért hirtelen bezárta a csomagkocsit, hogy a tolvaj meg ne szökhessék, ő maga pedig egy másik kocsiba ment. Idő-

közben dolgozni kezdtek a szomszédos kocsiban, ahová a kalauz bezárta a tolvajnak vélt mozgó valamit. Csomagok repültek, súlyos léptek zaja hallatszott, recsegett, ropogott, úgy hogy borzalom volt hallgatni. Végre a vonat berobogott a kulizkajai állomásra. A kalauz nyomban fölverte az egész vonatszemélyzetet, az állomásfőnököt, az utasokat s a pályaudvaron lévő csendőröket, akik valamennyien a rejtélyes kocsi elé mentek s meggyőződtek a kalauz állításainak igazságáról. Nemsokára óvatosan felnyitották a kocsi ajtaját, irtózatoss bömbölés hallatszott e pilanatban s ugyanakkor egy hatalmas medve jelent meg a megrémült emberek előtt s csak pár másodperc hja volt, hogy közéjük nem ugrott, de egyik hivatalnok megőrizvén lélekjelenlétét, ujra rázárta az ajtót. Nem maradt más hátra, magukkal vitték a veszélyes utast, s a közbeső állomáson nem adták ki a csomagokat. Végre Moszkvába érkeztek, hol állatszoliditók segítségével megfékeztek a veszélyes fenevadat. Ahogy a kocsit megvizsgálták, kitűnt, hogy a medve a hordó fenekét kiütötte, azután mindent, ami elébe került, összetépett. A medvét egy orosz milliomos küldte moszkvai barátjának, aki, ahogy a történeteket meghallotta, jót nevetett s hajlandó volt az összes károkat megtéríteni. A milliomost egyébként a vasutársaság följelentette.

(V. L.)

A kártékony ragadozó állatok irtása. Tállán földmívelésügyi miniszter valamennyi kincstári erdőhatóságnak a következő körrendeletet adta ki: A kincstári vadászterületek hasznos vadállományának óvása és szaporodása érdekében szükségesnek találom, hogy a kincstár részére fentartott, a személyzetnek kihasított és a bérbeadásra szánt, de még bérbe nem adott vadászterületeken a ragadozó vadak irtását a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával az erdészeti személyzet a legerélyesebben fogatosítsa. Evégből utasítom, hogy a hidegebb időjárás tartama alatt a ragadozó vadak irtását, a mérgezési eljárásról szóló utasítás szigorú betartása mellett mérgezés útján is eszközöltesse, erre a célra szükséges mérget és csalétket kincstári költségen szereztesse be. A jelen rendelet vételétől kezdve az alábbi megnevezett ragadozók lödljét az 1898. évben megállapított díjakkal szemben a következő összegekben állapítom meg: Medve 30 korona, hiuz 40, farkas 40, vadmacska 30, róka 30, uyuszt 20, uyest, 20 korona. Megjegyzi rendeletében a miniszter, hogy ezek a lő, illetve elejtési díjak a kincstári költségen beszerzett méreggel elejtett vadakért is kifizetendők.

Gyilkos merénylet egy eljárásbíró ellen. Maros-Illyén Farkas Sándor eljárásbíró ellen Pehel Irímie guraszádaí oláh paraszt gyilkos merényletet követett el mivel a bíró a tárgyaláson igazságtalan követelésével a parasztot elutasította. Mikor a bíró a hivatalból hazaigyekezett, Pehel rátámadt, hosszú konyhakést rántott elő csizmájából és feléje szurt. Farkas félreugrott, mire a paraszt a második szurásra emelte kezét a gyomor irányában. A megtámadott bíró megragadta Pehel kezét, a kés a vastag téli kabátot átmetszette és kissé a testet is megsértette. Az utcán járó-kelők a dühöngő parasztot lelegyverezték és a csendőrség a dévai ügyészségnek adta át.

A tékozló fiu. Nagybecskereki levelezőnk írja a következő esetet. Gligor János párdányi birtokos fiát az apja alig győzte pénzzel. Az apa, hogy szabaduljon tőle, a mult hónap végén megházasította, abban bizakodván, hogy az asszony talán megjavítja.

Néhány hétig meg is becsülte magát a fiú az asszony mellett, de azután megint elkezdett dorbézolni s néhány hónap alatt elverte a felesége vagyonát is. Mikor az asszony pénze elfogyott, újra az atyját kezdte zsarolni aki egy darabig pénzelte is, de végre megsokalta a dolgot s kiutasította őt házából. Minap megint az atyjához ment pénzért, de ez, mikor látta fia jövetelét, bereteszte az ajtót. A fiú azonban kiemelte sarkából az ajtót s revolvert szegezve atyjára, pénzt követelt tőle. Mikor az apa elutasította, a fiú agyonlőtte apját. Azután átkutatta a házat, összeszedte a pénzt a mit talált s elment mulatni a korezmába. Ott fogták el a csöndőrök.

Beleugrott a vasolvasztóba. A krompachi nagy vasgyár tragikus esemény színhelye volt a minap. Abban a vérvörös fényben uszó helyiségben, a hol a vasércet olvasztják, egy munkásember leszámolt az élettel. Izgató drámákban és regényekben sokféle megoldását találjuk annak a problémának, hogy miképpen bünteti a férj a házasságtörő asszonyt. Az az egyszerű munkás, a kinek szomorú történetéről kapunk hírt, eredeti módon oldotta meg a problémát. Elhatározta, hogy azzal bünteti meg hűtlen feleségét, hogy özvegygé teszi, megöli magát s ezzel nyomorúságba dönti az asszonyt. Javában folyt a munka. A kohóban már megolvadt az érc. Egyszerre ott termett Lendl Károly munkás s mielőtt megakadályozhatták volna, beleugrott a kemencébe. A tüzes láva elnyelte s egy pillanat alatt porrá égette.

A gyujtogató örült. A félkegyelmű Milosjak Ádám konszkaai parasztsuhanc, mint már megírtuk, a múlt ősszel Benedekfalvát egymásután négy ízben fölgyújtotta. A vizsgálóbíró előtt tett vallomásából és az orvosi megfigyelésből kitűnt, hogy a gyujtogató nem lehet ép elméjű s tettét vallási mániában követte el. A gyujtogató ugyanis azt vallotta, hogy az első három tüzesettel a luteránusokat akarta kiirtani, a negyedik gyujtogatással pedig, a mennyiben saját gazdjára pajtaját hamvasztotta el, az Istennek akart áldozni. A rózsahégyi törvényszék a gyujtogató ellen megszüntette az eljárást azzal a megokolással, hogy Milosjak örült. A vármegye alispánja a közönség sürgetésére hosszas utánjárással kieszközölte a gyujtogatónak az angyal földi elmeigógyító-intézetbe való föl vételét. A lakosság nagy öröme a múlt hónap 8-án szállították el a gyujtogatót. Most, mint liptószentmiklósi tudósítónk jelenti, az angyal földi intézet igazgatósága arról értesíti a vármegyét, hogy Milosjakon az elmezavar semmi tünete nem észlelhető s mint épelméjűt a vármegye rendelkezésére bocsátja. Kérdés, vajjon a gyujtogatót újra törvényszék elé állítják-e; mivel, ha szabadon bocsátják, a lakosság agyonütéssel fenyegeti.

Vadorzók uerénylete. A vadorzók garázdálkodása csak csak nem akar szünni, sőt vakmerőségük és gonoszságuk folyton fokozódik. Mint részvétellel értesülünk, Györy Mikóls kartársunkat és lapunk buzgó hívét Perjámos torontálmegyei község határán három vadorzó meglődözte. Szerencsétlen kartársunk testének különböző részeibe 7 szem nullás sörét furódott, még pedig oly mélyen, hogy kiszedésük eddig még nem sikerült. Az egyik vadorzót, kit a sérült felismert, a csendőrség letartóztatta, ez azonban erősen tagad. A másik kettő kézrekerítésére a legszélesebb körű nyomozást folytatja a csendőrség s remélhető, hogy ezek is hurokra kerülnek.

Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vesznek. Idei főárjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és

kir. udvari magkereskedése Budapesten Rottenbiller-utca 33. sz., mindenkinek kívánatra ingyen, készséggel megküldi.

Magvak árjegyzéke. Lapunk mai számához mellékeljük Faragó Béla zalaegerszegi jóhirű magkereskedő legujabb árjegyzékét s ajánljuk azt tisztelt olvasóink figyelmébe.

Egy kis statistika.

Lapunk egyes tisztelt olvasói zokon veszik, hogy néha az előfizetési díjak pontosabb beküldésére kérjük azokat, kik erre rászolgáltak. Azt hisszük, hogy ha az alábbi kimutatást figyelmükre méltatják, elismerik, hogy kérésünk nagyon is indokolt s hogy ha a viszonyok nem fognak hamarosan változni, kénytelenek leszünk vagy beszüntetni a lap további kiadását, vagy pedig azt kevesebb költséggel járó kisebb határok közé szorítani. Nyilvántartásunkban ugyanis a következő lejáratokat találjuk, melyek alapján az összes hátralék a folyó hó végeig számítva összesen 946 korona 32 fillért tesz ki:

1901 december	1	17 k. 34 f.
1902 január	1	16 k. 67 f.
„ március	1	15 k. 34 f.
„ június	1	13 k. 34 f.
„ augusztus	1	12 k. — f.
„ szeptember	1	11 k. 34 f.
„ október	4	42 k. 68 f.
„ november	1	10 k. — f.
„ december	21	196 k. 14 f.
1893 január	5	43 k. 35 f.
„ február	4	32 k. — f.
„ március	7	51 k. 38 f.
„ április	3	20 k. 01 f.
„ május	1	6 k. — f.
„ június	24	128 k. 16 f.
„ július	2	9 k. 34 f.
„ augusztus	3	12 k. — f.
„ szeptember	18	60 k. 12 f.
„ október	4	20 k. 68 f.
„ november	9	18 k. — f.
„ december	151	202 k. 34 f.
„ január	27	18 k. 09 f.

Azt hisszük, hogy ehhez a kimutatáshoz nem kell kommentár, csak azt jegyezzük meg, hogy nekünk azoknak a lapoknak az árát is meg kellett fizetnünk, melyeket az itt feltüntetett hátralékosok elfogadni szívesek voltak.

Szerkesztői üzenetek.

Klein Péter urnak, Tatárarok. A vizsla idomításáról szóló könyvet megrendelheti a szerzőnél: Fónagy József urnál. Címe: Budapest V. Károly körút. 5. A mű ára 6 korona. A címét helyesbítettük. **Prágai József** urnak, Vledény. A tárgyaláson, melyre a fa vevőjét is beidézte heti, joga van kérni úgy a tettes, mint a vevő megengesztetését s ha később kiderítené, hogy valamelyik hamisan esküdött, megteheti ellene a bűnvádi feljelentést.

A kiadóhivatal postája.

Czettele Frigyes urnak, Felsőbánya. Előfizetése június végeig van rendezve. **Imre József** urnak, Szabéd. Előfizetése március végével fog lejárni. **Tolnay Ferencz** urnak, Oszró. A megye hibás jelzése tévedésből került a címszalagra. Most már helyesen megy.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fil.
Fél évre	4 kor. — fil.
Negyed évre	2 kor. — fil.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily másbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendőek.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszöres hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VIII. évfolyam.

Szászsebes, 1904. Február 28.

22. szám.

TARTALOM:

1. Vezércikk: Az »erdőőr« kérdéséhez. 2. A szarvas-, dām- és őzvad és ezek okszerű kezelése. 3. Tárca : Egy hadihajó felrobbanása. 4. Hasznos tudnivalók. 5. Külömfélék. 6. Hírek. 7. Egy kis statistika. 8. Szerkesztői üzenetek. 9. A kiadóhivatal postája. 10 . A borítékon: Hirdetések és pályázatok.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherczeg udv. szállítói
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbizott
erdészeti egyenruha szállítói

Az „Országos Erdészeti Egyesület“ rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utcza 2. szám, a Szervitatér sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utcza 2, Szervita tér 8, Hajó uteza 3.

III. A XVszámu, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönbén felszerelési czikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a be-
tekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt meg-
rendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb franczia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink
kényelmére bármely szakmánkba nem vágó czikket készségeggel beszerezünk és a vidéki megren-
delések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet forditunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket meg-
tévesztetni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez
szükséges részletfizetési megrendelési ivet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb
figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TARSÁ

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium
hivatalosan megbizott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület“ rendes tagjai.

Jutányos árak.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Legelőnyösebb beszerzési-forrás.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelven és raffiás eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyoniilag szavatolt fajtiszta, I-ső rendű minisiteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

Szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!

csemege és borfaj szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztnak, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak!!

Minden nagy hangon hirdető, gyárilag fülesztett, reklamizott, előhajtásos oltást messze felülmúlunk!

Chasselás, muskotály és más legkiválóbb csemege-fajokból összeválogatott I-ső rendű

Lugasgyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseért felelősség vállalatik.)

1. Kis összeállítás 15 darab 5 kor; 2. Nagy összeállítás 30 darab 10 kor.

a) borfajok:

Amerikai ripára portális alanyon oltott gyökeres fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra:

Ezer drb. 200 kor. — f.
Száz drb. 22 kor. — f.
Tíz drb. 2 kor. 50 f.

b) Csemegefajok:

Árak tavaszi szállítára értendők:

Ezer drb. 220—240 k.
Száz drb. 25—30 k.
Tíz drb. 3—5 k.

Hazai szőlőfajok! — Filoxeramentes:

Szőlőkirály (Delaware.) A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul nagy szesztartalma bora igen jó hasonló a szomorodni másáshoz és a maderához. Silányabb kerti, vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának**. A **jövő szőlőszet kincse**. Mindenütt megterem; úgy a homokon, mint a kötött, agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós, szivós zöldhajtása 1—2° hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinel fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákban, kertések és házaik fala mellett s a minden egyébre nem használható helyeken mint.

Szőlőlugas tenyésztések

100 drbból álló lugas gyűjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delawaré.)

Riparia portalis telepek. Nagymennyiségű riparia eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok! palackokban úgy, mint hordókban kicsinyben és nagyban a legutányosabban beszerezhető s kívánatra, válasz bélyeg ellenében bővebb felvilágosítás, vagy 1 korona utánvétel mellett minta bort küld:

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny, mint Országos Hirdetési Kalauz

Székelyhid, Biharmegye.

2—20

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Nagy-Küküllő vármegyében kettő község határára kiterjedő szentágotai erdőőri kerületben megüresedett összesen 490 korona illetménytel nyugdíjjal egybekötött II. oszt. erdőőri állásra pályázat hirdettetik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879 évi XXXI. t.-cz. 37 §-ában előrit szakvizsga letételét, valamint életkorukat, — esetleg eddigi alkalmazásukat, — és végül ép szellemi erő és egészséges testalkatuk mellett hibátlan beszélő és halló képességüket igazoló okmányokkal felszerelt bélyeges kérvényüket 1904 évi márczius hó 15-ig alolirott m. kir. állami erdőhivatalhoz annál is inkább igyekezzenek benyújtani, mivel az elkészetten érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

A kinevezendő erdőőri állását a kinevezéstől számítandó 15 napon belől elfoglalni köteles.

Kelt Segesváron 1904 év február hó 20.

1—7

M. kir. állami erdőhivatal.

Állást keres

25 éves nőtlen erdőőr, ki az erdőőri szakvizsgát a mult 1903 év őszén tette le. Cime megtudható lapunk szerkesztőségénél.

6—10

Vadászszobák berendezése trophaeák szőnyegek, új szerkezetű fegyvertartók, relifképek készítésére, valamin mindenféle állatok művészi preparálására vállalkozom. Preparálásra alkalmas vadat a legjobb áron megveszek.

HAERING EDE

SZEGED

Lakásom:

Zsigmond-utca 7. sz.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórás, főtálálója a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fécánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatokat magas áron vásárol az „Élőállatkezelési vállalat és állat nagykereskedő”: **O. Frank, Wien V., Zentagasse 48 sz.** Továbbá szállítok mindenféle élő vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászat kedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoporthoz nyuifogáshoz saját hálóimat és foglyok s fécánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg.

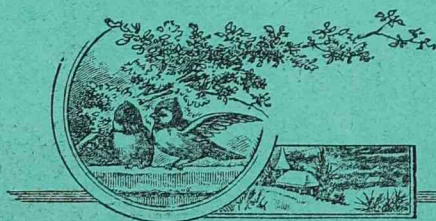
Magyar magpergető gyár

Faragó Béla

cs. és kir. udvari szállító.

Zala-Egerszegen.

Tisztelettel kéri a magyar erdész közönséget, hogy erdei vetőmag szükségletének beszerzése alkal- mával hézagpótló hazai iparvállalatát az eddig is kitüntető módon meg- nyilatkozott b. pártolásában meg- tartani méltóztassék.

Erdei fenyőmagot a legmagasabb csira- kéesség és szavatosság mellett ajánl.

Vörös-fenyő-magot magas tisztaság és kitűnő csirakéesség szavatolása mellett árusít

Jegenye-fenyő-magja gondos, szakszerű átteleltetésben részesült.

Fekete fenyőmagot kitűnő minőség- ben szállít.

Luczfenyő magja elsőrangú termési hely- ről származik és a legértékesebb, a mi egy- általán forgalomba jön.

Juhar magjai kizárólag idei termésűek és tavalyiakkal nem kevertek

Exotikus famagvakat megbízható minő- ségben szállít.

Köris magra szóló szives előjegyzéseket mielőbb kér, mert az idén kevés termett.

Gyümölcsfa magvakat 1903 évi termést kitűnő minőségben ajánl.

Nagy Éger, Gyertyán, Akác Gledit- schia és Hársfa magkészletekkel rendelkezik, a melyeknek csirakéessége elsőrangú.

A kontinens régi jó hírnevű vállalata.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix. — Számos díszoklevél, állami és egyesületi érem.

Pozsony 1902. arany érem. — Lemberg 1894. nagy arany érem.

Mindennemű bel- és külföldi
ERDEI VETŐ MAGOT,
gyümölcs és lombfa magvakat
szállít

elismert kitűnő minőségben,
a lehető legolcsóbb napi árak mellett

Stainer Gyula

csász. és kir. udvari szállító

első körmendi

magyar magpergető gyára
és erdészeti magkereskedése

Körmenden

A magvak jósága valamint a kiszolgálás pontossága felől próbarendelés által bárki meggyőződhetik.

A tavaszi vetéshez szükséges magvakat kérem lehetőleg mielőbb megrendelni.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

Több ezer elismerő nyilatkozat. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen